

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Florian v «Zvezdi».

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petlet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravištvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Nov davek za kmeta ali socialno zavarovanje.

Leta 1907 so se vršile prvič volitve v državni zbor na podlagi splošne in enake volilne pravice. Razne politične stranke so tedaj nastopile s svojimi programi ali načrti. Razkladalo se je, kaj hočejo poslanci narediti vse dobrega za ljudstvo, ako bodo izvoljeni priporočeni kandidati. Tudi naši kranjski klerikalci ali kakor se rajši imenujejo slovenska „ljudska“ stranka, so se dobrikali volilem kakor mlad, dresiran kužek, hoteč gospodarjeve pohvale.

Seveda so vzeli v svoj program ali načrt tudi

zavarovanje kmetov, delavcev, hlapcev, obrtnikov, rokodelcev itd. Sicer so to zavarovanje že poprej razkladali po deželi na neštevilnih shodih, katere so prav pridno prirejali. Na njih so govorili tako zapeljivo in sladko, da je bil poslušalec ves omamljen, kakor muha, ako se nasrka sladkega medu.

Povedali tega niso nikdar, kako mislijo, da bo izpeljava tega zavarovanja.

Oklic na ljudstvo.

Tik pred državnoborskimi volitvami so posebno razvili bojno zastavo, t. j. objavili so svoj oklic na ljudstvo, v katerem so omenili nakratko glavne točke programa. Priobčili so ta oklic v „Slovincu“ in „Domoljubu“, svojem najbolj razširjenem in baje kmetom najbolj priljubljenem listu. Tam čitamo doslovno v onem času, ko so klerikalci takorekoč snubili kmečke glasove, katere so silno potrebovali pred volitvami, takole:

„Volilci! Volitve v državni zbor so razpisane. Samozavestno stopa slovenska ljudska stranka pred Vas v trdnem prepričanju, da jej na dan volitve izkažete svoje zaupanje s tem, da izvolite

za državne poslance može, ki Vam jih ona priporoča.“ Malo dalje pa:

„Zavarovanje za starost in onemoglost naj zagotovi za vse slučaje obstanek od kmetijstva živečih slojev, razbremeni kmetске dolgove od včasih pretežkih užitekarskih bremen in zajezi odtok delavskih moči z dežele.“

Zakaj te stavke navajamo doslovno? Ker hočemo dokazati, da je klerikalna slovenska stranka delovala z vsemi štirimi, da se sprejme in naloži nov davek ubogemu kmetu, kateri bi ga tlačil še bolj nego svoj čas pritepeni nemški graščaki in birci.

Sreča jim je bila mila.

Volitve so izpadle za klerikalce ugodno in prav po njih volji. Izvoljeni poslanci so se podali na Dunaj zastopat kmečke koristi in izpolnjevati ljudsko voljo, kakor so jim bili volilci-kmetje naročili.

A obljub niso izpolnili...

Da je bilo prvo njih delo to, da so si zagotovili svojih dnevnih nezasluzenih 20 kronic, je znano gotovo že vsakomur.

Da so glasovali za avstrijskim kmetom skrajno neugodno nagodbo med Avstrijo in Ogrsko, o tem bode treba našim kmetom povedati še marsikaj.

Tudi ni v korist avstrijskim kmetom in živinorejcem, da se je dovolilo uvažati v Avstrijo iz Srbije meso in gotovo število prašičev in govedi. Saj vemo, čim več je na sejmu ali trgu blaga, tem cenejši se proda. Tako je tudi z živinorejo: čim več se upelje blaga iz tujih držav, bolj konkurira domačemu, zato se mora prodati po veliko nižjih cenah.

Mož-beseda niso bili vaši poslanci temu, kar so obljubovali zapeljanemu kranjskemu kmetu kot snubači.

Nov davek ali penzija.

Kako nesramno so farbali poštene kmete, kaže najbolj to, ker so hoteli naložiti popolnoma nov davek s tem, da bi se moral vsak kmet s svojo družino zavarovati in za sebe, svoje otroke, posle in delavce plačevati vsak teden gotove zneske.

„Domoljubovo“ delo.

Ker se je „Domoljub“ silno pehal za to zavarovanje, je prav, da pogledamo vsaj malo nazaj, kaj vse je pisal o tem zavarovanju, da bi navdušil kmete, da se izrečejo za to zavarovanje.

„Domoljub“ je glasilo ali časopis, katerega izdajajo klerikalci; tiska se pa v Ljubljani v „katoški“ tiskarni. Je časopis, ki včasih tudi katero pametno pove, sicer pa mu je glavni namen vzdrževati preprosto ljudstvo v nekdanji duševni srednjeveški temi ter gojiti med takozvano „maso“ nizkotne strasti.

Zakaj omenjamo ravno „Domoljuba“?

To storimo vsled tega, da dokažemo s stavki in članki, katere je on prinašal, kako se je „mujal“ na vse načine, da bi se upeljal nov, neopravičen davek za ubogega kmeta. Storimo posebno zategadelj, ker je glavni in odgovorni urednik duhovnik, g. dr. Nace Žitnik, obenem državni in deželni poslanec; za vsebino člankov se je pa podal na nekem shodu, da jih je pisal g. poslanec in duhovnik dr. Janez Krek. Tako smo skupaj. Roko v roki šla sta skupaj dva klerikalna generala, katera tega ne moreta nikakor utajiti.

Mislimo, da sedaj smemo vzeti v roko „Domoljuba“ ter navesti nekaj dokazov v svrhu svojih trditvev.

V številki 10. z dne 5. marca 1908 piše: V državnem zboru pride kmalu na vrsto zavarovanje za starost in onemoglost. Izvoljen je zato,

PODLISTEK.

Žalostna zgodba žlahtne device Hermenegilde de la Bunka.

Imela sem nadebudno, ljubljeno prijateljico, Hermenegildo de la Bunka, iz prastare patricijske rodovine kranjskega mesta. Ni je kreposti, ne moralne, ne fizične, ki bi nje ne dičila v diti-rambičnem superlativu. Petrarkova Pavla in Prešernova Ljudmila sta bili pravi strašili proti njej. Ljubila sem jo bolj nego vse sladkosti tega sveta. Zaupali vsa si vse in celo imena ter pisma svojih vsekokratnih ljubimcev. Edino maski za pustni večer „Med cigani“ sva si prikrivali iz gotovih ozirrov. Zares prava idealna dekliška ljubezen je bila med nama. In danes — ni je več! Ugrabila mi jo je kruta smrt z neusmiljeno roko. In kako je to prišlo, povem Vam nakratko. Najprej naj govori njeno lastno pismo, ki mi ga je bila pisala ravno en teden pred svojo smrtjo. To je.

* * *

V Kranju, dne 28. februarja 1909.

Predraga Milka!

Komaj sem že čakala, da Ti utegnem pisati nekoliko vrstic. Pisati Ti imam grozno novico.

Oh, nekaj strašnega se je zgodilo v Kranju. Sama ne vem, kako naj začnem, tako sem zmešana od samega strahu. Pomisli le — konec je vseh upov kranjskih deklet. Vsi mladi in stari neozenjeni gospodje — ravno 33 jih je — so se zakleli proti nam! Pa prav za res — ne za špas. Ustanovili so si bratovščino s skrivnostnim imenom „B. Z. S. 33 : 186“. Staretova Urša, ki pogruntava vsake sanje, je rekla, da to pomeni „Bratovščina Zmešanih Samcev po 33 : 186“, to je ena šestinka navadnega samca. No, pa Urša se včasih tudi zmoti. Jaz pa pravim, da je vsaki izmed njih vendar vreden vsaj za polovico normalnega samca. Pa naj Ti povem dalje. Zbrali so se vsi oni, po katerih smo se včasih ozirale tako strašno zaljubljene, polne vročega hrepenenja, da bi se nas vendar usmilil vsaj eden. In zdaj so se zakleli proti nam pod strašno prisego, da nas nihče več ne pogleda, da smo zanje mrtve! Res, da je med njimi tudi nekaj takih, ki so povrsti že od vseh kranjskih deklet dobili košarice in bi bili danes že lahko častiljivi dedki — pa vendar je škoda tudi za te. Saj veš, da kadar katera izmed nas postane častiljiva 50letna devica, se pa nazadnje tudi še na tacega rada obesi — brr — —! Jaz poznam par starih tetk v Kranju, ki bi se morebiti nazadnje vendarle usmilile katerega izmed teh

„zmešanih samcev“. Torej je vendar tudi teh škoda!

Meni pa je najbolj žal za onimi, ki so še tako mladi, da še nimajo niti dlačice pod nosom in za katere se še prav nič ne more vedeti, ali bodo imeli kdaj vijoličaste ali zelene brke. Ali še veš, ko se me je lani usmilil tisti Zelenko, da sem mu smela pod nadebudnim ponosnim nosom vleči kocinice izpod kože? Sedaj je tudi on postal „zmešan samec“ in se je zaklel proti nam. Ko sem ga prosila na kolenih — veš, na mojih, ne na njegovih — naj s tem činom nikar ne pahne v nesrečo vseh kranjskih deklet, in ga očitljivo vprašala, če se ne spomni več na mojo lansko brketvorno pomoč, se je kruto zadril nad menoj: „Saj je Lovrenčkova žavba dobra tudi za brke, ne potrebujem več b. b. e pomoči!“ Vidiš, taki-le so; pa kar vsi od prvega do zadnjega. Oh, kaj bo! Tu je moral sam peklenšček vmes vtakniti svoje kremplje. Veš da, taki teligentni gospodje pa store kaj tako neusmiljeno neumnega! Ko je vendar toliko teligentov med njimi (ali, kako se že pravi). Saj so nekateri med njimi dokazali svojo teligenco celo pred samo vojaško komisijo. In še celo gimnazijskega profesorja imajo med seboj. Ta bo sedaj druge v Mavriceljnovem štibeljcu pital s teligenco kar na litre.

Frano Omerca v Kranju prodaja dobro in po ceni železno in špacerijsko blago, vilite kotičke Maria Zell, orodje za obrt, gospodinjstvo in kmetijstvo, fino olje, verona fiš, praženo kavo, barve oliniate in suhe.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu p. n. občinstvu naznanjam, da sem se vrnil iz Amerike v domovino ter bodem izvrševal kakor poprej

krojaški obrt v lastni hiši št. 55 v Kranju.

Sklicevaje se na svojo dolgoletno prakso, katero sem si v zadnjih letih še izpopolnil, se usojam slavnemu občinstvu kaj najtopleje priporočati.

79 3-2

S spoštovanjem

Peter Urbanc.

Jakob Škaberne posesnik v Rajhenburgu proda

72 3-3

dobro domače vino.

CENE: Rdeče liter 38 v
Belo " 42 "
Črnina " 50 "

NAZNANILO.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzela

z 1. sušcem 1909

zopet sama gostilno

70 3-3

„Restavracije pri kolodvoru“.

Skrbela bodem za dobro pijačo, okusna gorka in mrzla jedila ob vsakem času in točno postrežbo. Sprejemajo se tudi gospodje na hrano.

S tem se slavnemu občinstvu kar najtopleje priporočam

Magda Rant.

Naprodaj so 3 posestva!

Eno posestvo je v

69 3-3

Čirčlčah

pri kojem je 6 mernikov posejanega, mal vrt, hiša, hlev, klet, pod; vse je zidano pred petimi leti. Cena temu posestvu je K 5000, na njem lahko ostane K 1000.

Drugo posestvo je v

Otočah

v posestvu se nahaja hiša, hlev, kozolec, pod. Vse je precej v dobrem stanu. Zraven je okroglo 22 mernikov posejanega, lep, velik sadni vrt, dva dobra travnika in en lep s smrekami zasajeni gozd. Najbolj oddaljena parcela je 5 minut. Cena posestva je K 12.000.

Tretje posestvo obsega blizu 32 oralov zemlje, njiv, travnikov in gozdov, pri katerem je hlev čisto nov, hiša pa je le nekoliko za popraviti. Cena temu posestvu je K 12.000.

Kdor želi bolj natančnega pojasnila, naj se obrne do **Konces. posredovalnice v Kranju na Glavnem trgu.** K pismenim vprašanjem je priložiti znamko za odgovor.

Loterijska srečka dne 7. marca t. l.
Gradec 75 39 29 8 15

Od c. kr. namestništva oblastveno dovoljeni urad za revizijo in reklamacijo tovarnih listin vseh vrst in pisarna za poizvedbo tarifov

L. Jandl Trst

prevzame brezplačno revizijo vseh tovarnih listin proti 30% deležu najdenih diferenc.

Dopušljate nam torej takoj franko vaše tovarne listine letošnjega leta in v treh dneh dobite poročilo o rezultatu revizije.

14 52-17

Zlate svetilje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kosmetično
ZOBOČISTILNO
sredstvo

Seydlin

Izdelovatelj
D. Seydl

Ljubljana, Spital-Stritar ul. 7

77 52-8
Dobi se
v
lekarni
ali
v
mili

POZOR! SLOVENSKO PODJETJE! POZOR!

Slavnemu občinstvu se uljudno priporoča dne 11. februarja 1909 na novo otvorjena velika manufakturna trgovina

Franc Souvan, sin - Ljubljana v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu št. 22.

80 43-2

Veletrgovina galanterijskega, norimberškega, modnega in drobnega blaga

Anton Adamič, Kranj, Glavni trg

priporoča

4 13-10

za spomlad svojo dobro sortirano zalogo ravno došlih predpasnikov, modernih ženskih pasov, najpripravnějšíh modrcev, fine vlasne garniture, kravate, srajce, ovratnike, prsnike, zapestnice, nogavice in sploh vse v to svrhu spadajoče potrebščine.

Glavna tovarniška zaloga otročjih vožličkov, potovalnih kovčegov (za Ameriko), košaric in najnovejših tržnih tašk.

OPOMBA. Radi velikih nakupov raznega blaga so cene znatno nizke in brez konkurence.

Na drobno in debelo!

Na drobno in debelo!

Št. 366.

Razglas.

C. kr. deželna vlada v Ljubljani je ugodila prečni mestne občine kranjske za preložitve tukajšnjih letnih sejmov, ki bodo, počenši z letom 1909

84 3-1

vsak prvi ponedeljek maja, septembra, oktobra, novembra in decembra.

Ako pade te dni kak praznik, ali v mesecu novembru vseh vernih duš dan, se vrši letni sejm prihodnji ponedeljek.

Vsled te prenarédbe odpadejo dosedanji letni sejmi v Kranju in sicer 25. aprila (sv. Marka), dne 1. avgusta (Kocijanov sejm), dne 21. septembra (sv. Matevž), dne 18. oktobra (sv. Lukež) in dne 11. novembra (sv. Martin).

MESTNO ŽUPANSTVO V KRANJU

dne 1. marca 1909

Sivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 10 52-10

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

Zobotehnični atelje Oton Seydl

v Roosovi hiši nad prodajalno
v Kranju.

ZOBOVJA, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz KAVČUKA, kakor tudi ZLATA, dalje VRAVNALNICE in OBTURATORJI se izvršujejo po NAJNOVEJŠIH METODAH.

78 52-9

Sprejemne ure vsako nedeljo in ponedeljek od 8. ure dopoldne do 5. ure popoldne.

Gostilna Cofišče

na Šmarjetni gori

se odda 74 3-3

takoj v najem.

Ponudbe na „Društvo za tujski promet in olepšavo mesta Kranja in okolice“ v Kranju.

Zobozdravniški Zobotehniški :: atelje

dr. Edvard Globočnik

Kranju 1 52-27
je od 16. septembra 1908 slav. občinstvu
na razpolago

**vsaki dan in
tudi v nedeljo.**

Ceneno češko posteljno perje!

5 kg novega, oskubenega K 9-60,
boljše K 12—, belo, mehko, oskubljeno,
K 18— do 24—, snežnobelo, oskubljeno, K 30— do
K 36—. Pošilja franko po povzetju. Zamenja in vzame
68 se nazaj, če se povrnejo poštni stroški. 6-3
Benedikt Sachsel, Lobes 371 pri Plznu, (Češko).

Popolnoma varno in najbolje naložite svoj
denar v

Kmečki posojilnici v Ljubljani

(nasproti Figovca :: v lastni hiši :: Dunajska cesta.)
Kmečka posojilnica v Ljubljani podpira kmeto-
valce in je pravi kmečki denarni zavod.

Vloge se obrestujejo po 4 1/2 %.

!! V kmečki posojilnici je naloženo !!
:: že nad 15 milijonov kron. :: !!

Rezervni zaklad čez 300.000 kron.

Za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov.
Kmečka posojilnica je edin slovenski denarni zavod, ki je
40 vpeljal hišne nabiralnike vlog. 26-9

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice
drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Otroške vozičke

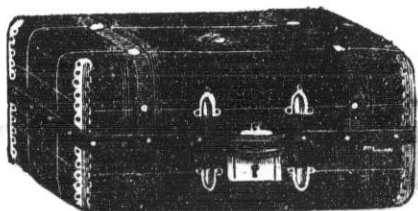
od navadne do
najfinejše vrste
vedno v zalogi
po zelo nizki
ceni
priporoča

J. Kocmut

trgovina z galanterijo in drobninami
v Kranju 83 2

ter vse v to stroko spadajoče predmete, kakor tudi

potovalne
in počne
kovčke.

Dalje priporočam cenj. damam različne pred-
tiskarije na platno za ročna dela, Juta,
Cogress, platna v različnih barvah ter
svilo in svilnat garn.

Cene nizke! Blago solidno! Postrežba točna!

B. Z. S. 33 : 186.

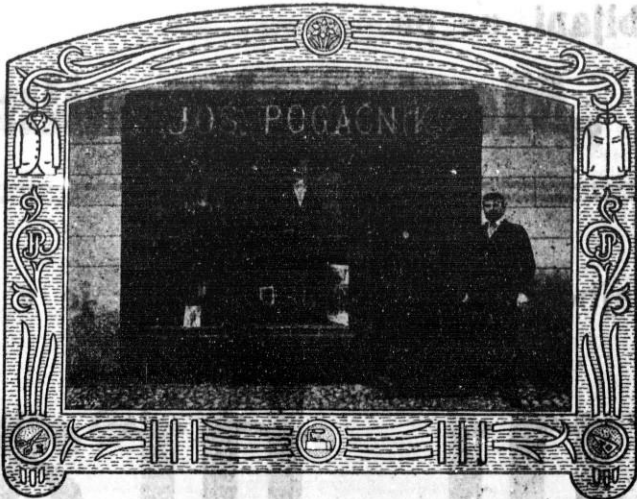
Seja triumvirata dne 10. 9. 090. :: Lokal: Prezidialna dvorana.

DNEVNI RED:

1. Razpis častne nagrade za najboljšo znanstveno razpravo o dimenzijah in in specifični vrednosti Evinega jezika.
2. Pritožba gđe. Aurore Potonke, ker se ji je

Konfiscirano!

Triumvirat.

Josip Pogačnik

krojaški mojster v Radovljici
priporoča cenjenemu občinstvu

svojo delavnico v izdelovanje vseh vrst
oblek za gospode, uradniških uniform,
salonskih, turistovskih in lovskih oblek
ter ogrinjal.

Vedno bogata zaloga angleške, francoškega
in brnskega sukna. — Naročila se izvršujejo
po najnovejšem kroju točno in ceno ter se
sprejemajo popravila.

Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih sukenj

Zajamčena je vestna izvršitev naročenega dela na-
tančno po meri in izbranim kroju ter po želji na-
ročnika. — Kdor si želi nabaviti elegantne, fine,
obenem trpežne in vsem zahtevam ustrezajoče obleke,
naroči si jih naj pri tej tvrdki in postal, bo stalen
paročnik. 86 52-1

Prešernova kočja na Stolu.

Oddaja se

gradba Prešernove kočje na Stolu

v proračunanem znesku 12.000 kron po načrtih, ki so na vpogled pri načelniku
Kranjske podružnice slovenskega planinskega društva

gosp. prof. Antonu Zupanu.

Ponudbe staviti je najkasneje do sobote, dne 20. sušca 1909 do 12. ure opoldne.
Ponudbam je priložiti 10 odstotkov vadlja.

ODBOR.

podružnice slovenskega planinskega društva
v Kranju.

Slovinci, ne zabite družbe
SV. CIRILA IN METODAI

Zaloga vsakovrstnega

● lesenega, železnega ●
in poblazinjenega pohištva

Puc & Comp.

v Ljubljani, v Kolizeju, na Marije Terezije cesti št. 11

5 52-35

Največja trgovina na Gorenjskem.

Rudolf Rus

urar v Kranju

poleg lekarne.

Ustanovljeno leta 1885.

Velika zaloga vsakovrstnih ur, zlatnine in srebrnine ter
optičnih predmetov. Popravila točno in ceno. Najnižje cene.
Priznane izborne blago.

Ne zamenjajte nemške „Kranjske hranilnice“
v Ljubljani s slovensko „Mestno hranilnico
v Kranji“!

Pred kratkim iz Ljubljane po vaseh razposlane knjižice (bukvice) pod imenom „Kranjska hranilnica“ imajo v mislih le nemško „Kranjsko hranilnico v Ljubljani“, to je „staro šparkaso“ v Ljubljani, ne pa

slovensko „Mestno hranilnico“ v Kranji.

Najbolj varno naložen denar je v slovenski

Mestni hranilnici v Kranji.

! Za varnost denarja je porok **lastni rezervni zaklad**
ki iznaša sedaj **nad 212.000 kron**
in pa **mestna občina kranjska z vsem svojim premoževjem**
ter z vso svojo davčno močjo. **!**

V to hranilnico vlagajo tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar, kar dokazuje, da je pri tej hranilnici naložen denar

88 3-1

popolnoma varno naložen.

Tudi če bo vojska, ni se treba bati vlagateljem prav nikake izgube.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih hranilnic ter posojilnic kot hranilne vloge, pri tem se pa na obrestih nič ne izgubi.

„Mestna hranilnica v Kranji“ ima svojo pisarno v Kranji, na rotovžu.